1850. No.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 13 MAART.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 12 Maart.

Wij vernemen met genoegen dat de Tentoonstelling van Platen en Schilderijen alhier ten behoeve der algemeene Armen, die de bezigtiging zoo overwaardig is en reeds zoo veel bijval mogt genieten, doch den 15den dezer zou gesloten worden, nog tot in het begin van April zal geopend blijven, waardoor alzoo velen die door de donkere dagen en het gure weder waren teruggehouden, alsnog de gelegenheid wordt aangeboden, om deze schoone verzameling te bezigtigen. (*Zie de Adv.*)

— Den 10den is te Delft overleden Dr. A. Meursinge, Leeraar aan de Koninklijke Akademie aldaar, in de taal- land- en volkenkunde van Ned. Indië.

— De Amsterdamsche Afdeeling der Holl. Maatschappij van Landbouw zal van 5 tot 9 April eene Tentoonstelling van bloemgewassen enz. houden, in het Oudemannenhuis aldaar.

— Het *Handelsblad* meldt, dat er vergunning verleend is, om de Zeeschepen van de Willemsluis naar het Nieuwe Diep en omgekeerd te slepen, door ijzeren schroefstoombooten.

's GRAVENHAGE, 12 Maart.

Z. M. heeft den Heer Mr. A. C. Baron Snouckaert van Schauburg op zijn verzoek eervol ontslagen als Referendaris bij zijn Kabinet. Ook heeft Z. M. ontslag verleend aan den titulairen Kapitein ter Zee J. J. Bronovo, als Directeur der Marine te Hellevoetsluis, met toekenning van pensioen, en als Directeur en Commandant der Marine aldaar aangesteld, met 1o. Mei aanstaande, den Kapitein ter Zee D. J. Baron Rengers, bevelhebber van 's Rijks Zeemagt in de Maas en Goedereede.

— Door Z. M. den Koning zijn gisteren middag, ten 4½ ure ten gehoore ontvangen Z. Exc. de Generaal van Mansbach, Minister van Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen bij dit Hof, en de Heeren van Manderström en de Baron de Geer die van Stokholm alhier zijn aangekomen.

— Aanstaande Donderdag zal Z. M. over de geheele bezetting der residentie eene wapenschouwing houden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Zaturdag 9 Maart.

In de zitting van heden ten drie ure gehouden, heeft de Commissie van Rapporteurs voor het ontwerp van wet omtrent het toezigt en de zorg over de zaken der Munt haar algemeen verslag uitgebragt. De beraadslaging over dat wets-ontwerp is bepaald op Woensdag aanstaande.

Zitting van Maandag 11 Maart.

In de zitting van heden heeft de Heer Groen van Prinsterer andermaal getracht, bij wijze van motie van orde, het onvoldoende te betoogen van de mededeeling des Ministers van Binnenl. Zaken, nopens de aanbieding der organieke wetten. Hij verzocht namelijk verlof, op den dag, na afloop der discussiën over de Postwet, zijne bezwaren te doen kennen, zoowel over het onvolledige dier mededeeling, als ook (in verband tot haren inhoud) over hare hoogst gevaarlijke strekking, met het oog op de ware belangen des Vaderlands en van de eerlijke uitlegging der Grondwet. Deze motie werd door den Spr. wederom zeer breedvoerig toegelicht, met dat gevolg dat de Voorzitter den Spr. het verzoek deed, zich zoo veel mogelijk te bekorten.

De Heeren van Hall, v. Heemstra en Donker Curtius, ofschoon het gesprokene door den Heer Groen van veel belang oordeelende, hebben tegen het geven van het verlof het woord gevoerd; de beide eersten, op grond van het reglement van orde, de Heer Donker Curtius, omdat de ontwikkeling, waartoe de Heer Groen plan had, te voorbarig te achten was, vermits men eerst bij de aanbieding der kieswet kan oordeelen, in hoe ver de geest der Grondwet daarbij wierd miskend.

De Heer van Zuylen van Nyevelt heeft de motie mede bestreden, uit het oogpunt van de waardigheid der Kamer, welke niet kon dulden, dat zij door een enkel lid als 't ware overheerscht wierd.

De Heer Duymaer van Twist heeft zich mede tegen de motie verklaard, omdat zij hem toescheen eene bedekte manier te zijn, om andermaal terug te komen op iets, dat de Kamer Vrijdag reeds had afgestemd, namelijk de interpellatie over de organieke wetten.

De Heer Groen heeft daarop zijne motie ingetrokken, waarmede deze zaak zonder eenig gevolg is gebleven.

Daarna zijn de beraadslagingen over de afzonderlijke artikelen der wet op de Brievenposterij voortgezet, en wel allereerst over art. 3. Dat art. zoo als het later door de Regering gewijzigd is, luidt aldus:

„Het port naarmate van den afstand, wordt berekend als volgt: Voor een afstand van 30 Ned. mijlen of daarbeneden 5 cents, van 30 tot en met 100 mijlen 10 cents, boven 100 mijlen 15 cents.

Het hoogste port naarmate van den afstand wordt gebragt op tien cents, zoodat de opbrengst der brievenposterij, na aftrek van alle uitgaven daarop vallende, zal blijken over een tijdvak van een geheel jaar eene som van 1,000,000 gulden of daarboven te hebben bedragen.

Wanneer dit geval bestaat, wordt het verlangde tarief door ons ingevoerd binnen het jaar nadat van die meerdere opbrengst zal zijn gebleken."

Door den Heer Storm van 's Gravesande waren reeds vroeger de twee volgende amendementen voorgesteld, als:

1o. Art. 3 aldus te lezen: het port, naarmate van den afstand, wordt berekend als volgt: Voor een afstand van 50 Ned. mijlen of daarbeneden 5 cents, van 50 tot en met 100 Ned. mijlen 10 cents, boven de 100 mijlen 15 cents.

2o. De beide laatste zinsneden van art. 3 van het gewijzigde ontwerp van wet weg te laten.

Alsnog worden twee amendementen voorgedragen, als 1o. door den Heer de Fremery, die als sub-amendement van den Heer van 's Gravesande voorstelt, de derde zinsnede in dat amendement aldus te lezen: Boven 50 mijlen 10 cents.

En verder, de vierde zinsnede te doen vervallen.

2o. Door den Heer van Eck, ten doel hebbende de eerste twee zinsneden het artikel weg te laten, en daarvoor in de plaats te stellen: Binnen de kom van de gemeente, waar het postkantoor is gevestigd, 5 cents.

En de 3de zinsnede aldus te lezen: Tot en met 100 mijlen 10 cents, en verder het art. in zijn geheel te laten.

Deze verschillende amendementen hebben tot langdurige discussiën aanleiding gegeven, waaraan, behalve de voorstellers, ook de Heeren Donker Curtius en van Heemstra deel namen.

Z. Exc. de Minister van Finantiën heeft al de voorgestelde amendementen bestreden.

De Heer van Eck stelt na eenige beschouwingen, als amendement voor, om, in plaats van: voor een afstand van 30 Nederl. mijlen of daarbeneden 5 cents, van 30 tot en met 100 mijlen 10 cents; te lezen: binnen de kom der gemeente, waar het postkantoor is gevestigd, 5 cents, tot en met 100 mijlen 10 cents.

De instandhouding van het port van 10 cent in de kom van de gemeente, zegt de Heer van Eck, strijdt toch niet met mijn stelsel, want eigenlijk vervoer heeft er geen plaats.

Maar ik wil de onderscheiding daar buiten wegnemen, ofschoon daardoor door sommigen meer wordt betaald; de schatkist, waar ook op moet worden gelet, kan niets anders dan er bij winnen, en juist daardoor zal het zoo veel meer bezwarend porto van 15 cent kunnen worden afgeschaft; want zoo veel te spoediger zal de zuivere opbrengst een millioen bedragen, en in dat geval toch vervalt volgens dit artikel dat meerdere port van 15 cent, en tevens het bezwaar, hetwelk daardoor voor de meer afgelegene provinciën bestaat.

De Minister heeft die amendementen bestreden, meenende, dat het welbegrepen belang der schatkist tegen de aanneming der tweeste pleit.

De Heer Storm van 's Gravesande heeft den Minister beantwoord.

De Heer van Eck vraagt het woord om, op de aanmerkingen van den Minister zijn amendement toe te lichten, en zegt nogmaals, dat zijn amendement het eenige zekere middel is, om het port van 15 cent spoedig te doen verdwijnen.

De Heer Donker Curtius acht het ongerijmd eenige verbindtenis bij de wet op zich te nemen.

De Heer de Fremery heeft in het breede zijn amendement verdedigd en den Minister beantwoord. Hij treedt in vergelijkingen over de opbrengst der brieven in naburige staten en leidt daaruit af, dat men voor het belang van de schatkist, dat men op den voorgrond plaatst, niet behoeft beducht te wezen.

De Heer van Heemstra kan zich met het amendement van den Heer van Eck niet vereenigen.

De Minister van Finantien heeft de amendementen nog nader bestreden. Hij moest zich ernstig verzetten tegen de zoodanige, die de strekking mogten hebben, de verliezen der schatkist gevoelig te vermeerderen. Er is ook, zijns inziens, geene belasting, die gemakkelijker kan gedragen worden, dan de brievenposterij. Indien de vergadering zich mogt willen vereenigen met het tweede amendement van den Heer Storm van 's Gravesande, dan zou hij, Minister, daarin geen overwegend bezwaar vinden.

De beraadslagingen over dit art. gesloten verklaard zijnde, is in de eerste plaats in stemming gebragt het amendement van den Heer de Fremery (zie hierboven). — Het wordt verworpen met eene meerderheid van 55 tegen 8 stemmen.

Ten tweede wordt verworpen met 47 tegen 16 stemmen het eerste amendement van den Heer Storm van 's Gravesande.

Ten derde is verworpen met 59 tegen 4 stemmen het amendement van den Heer van Eck.

Ten vierde is aangenomen met 50 tegen 13 stemmen het tweede amendement van den Heer Storm van 's Gravesande, tot weglating van de beide laatste zinsneden van het art.

Daarna is het geheele artikel aangenomen met 52 tegen 11 stemmen.

Het aangenomen artikel luidt als volgt: Art. 3. Het port naarmate van den afstand wordt berekend als volgt: Voor een afstand van 30 Nederl. mijlen of daarbeneden 5 centen; van 30 tot en met 100 mijlen 10 centen; boven de 100 mijlen 15 centen.

Art. 4, 5 en 6 worden nagenoeg zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Ten aanzien van art. 7 wordt een amendement door den Heer van Dam van Isselt voorgedragen, volgens hetwelk dat art. zou luiden als volgt:

Art. 7. Bij de berekening naar het gewigt worden alle brieven van 15 wigtjes of daar beneden als enkel beschouwd.

Voor de enkele brieven is éénmaal het port naar den afstand, volgens art. 3 verschuldigd, voor brieven of paketten boven de 15 tot en met 30 wigtjes, 2 malen, 30—50, 3; 50—100, 4; 100—250, 5; 250—400, 6; 400—550, 7; 550—700, 8; 700—850, 9; en 850—1000, 10; en alzoo vervolgens voor elke 150 wigtjes of breuk van 150 wigtjes daarenboven, éénmaal het port meer.

De Minister van Financiën heeft zich met het amendement vereenigd. Hij heeft er bijgevoegd, dat de administratie van het postwezen er groot belang instelt, dat het gewigt van 15 wigtjes, de eenheid voor de berekening van het porto uitmaakt, omdat het nagenoeg overeenkomt met dat van het Buitenlandsche. Dat het gewigt niet te hoog is, kan daaruit blijken, dat men vellen groot schrijfpapier beneden dat gewigt heeft, zoodat aan het publiek het meest mogelijke gemak wordt verleend, om zich van allerlei soorten van papier voor brieven te bedienen.

Het amendement van den Heer van Dam van Isselt wordt aangenomen met 59 tegen 4 stemmen.

Waarna het art. 7, zooals het hierboven luidt, zonder stemming wordt aangenomen alsmede art. 8 luidende als volgt: »Het briefport kan ten kantore van afzending worden voldaan, of ook worden gelaten voor rekening van hem aan wien de brief is gerigt. — Deze is niet verpligt den brief aan te nemen, of daarvoor het port te betalen; mits den brief onmiddelijk afwijzende of teruggevende, op het oogenblik dat dezelve hem namens het postkantoor wordt aangeboden, en vóór dat de brief door hem geopend of het zegel daarvan geschonden is."

Ten opzigte van art. 9 stelt de Heer Godefroi een amendement voor, en wijzigt dat later op aanmerking van den Minister, waarna de Heer Donker Curtius het eerste amendement, door den Heer Godefroi, tot het zijne maakt.

Bij stemming is 1°. het amendement van den Heer Donker Curtius, verworpen. Dat van den Heer Godefroi aangenomen.

Dat van den Heer Donker Curtius, tot weglating van het laatste gedeelte van het art., is aangenomen met algemeene stemmen.

Waarna het geheele art. 9, zonder stemming, aangenomen is. Het luidt nu als volgt: De vooruitbetaling van het port zal na 1 Januarij 1851 ook kunnen geschieden door het aanhechten van postzegels, tot dat einde door de zorg der administratie voor een ieder verkrijgbaar te stellen. De wijze van uitgifte dezer zegels, en de voet waarop daarvan, ter uitvoering dezer wet, gebruik te maken is, worden door ons geregeld.

»Het namaken of vervalschen van die postzegels, of het gebruik maken van zoodanige postzegels, wetende dat zij nagemaakt of vervalscht zijn, wordt gestraft met dezelfde straffen als omtrent het namaken, vervalschen of gebruik maken van nagemaakte of vervalschte zegels van het Rijk is bepaald."

Zitting van Dingsdag 12 Maart.

In deze zitting is kennis gegeven, dat tot rapporteurs over het wets-ontwerp tot overbrenging van fondsen voor het Muntwezen benoemd zijn de Heeren Bachiene, de Fremery, van Nispen, Jespers en van Doorn.

Daarna zijn de beraadslagingen voortgezet over de artikelen der wet omtrent de Brievenposterij. Art. 10 is na eenige beraadslaging over een amendement van den Heer v. Nispen aangenomen. Het luidt nu als volgt: »Bij uitzondering van het bepaalde in art. 3 kan het port van brieven, mits enkel zijnde en geene ingeslotene brieven bevattende, wanneer die gerigt zijn aan manschappen beneden den rang van Officier bij de Zee- en Landmagt van den Staat, in werkelijke dienst en op hunne schepen of bij hunne corpsen tegenwoordig zijnde, in ieder geval met vijf cents op het kantoor van afzending worden voldaan."

Art. 11. Over de verzending van stalen enz. wordt aangenomen.

Art. 12. Handelt over het port der dagbladen. De Heer van Zuylen van Nyevelt spreekt over het ingeslopen gebruik dat Postdirecteuren zich het debiet van dagbladen en tijdschriften hebben toegeëigend, en bij kostelooze correspondentie een voordeel genieten dat aan de schatkist toekomt.

De Heer van Eck wil de port van een cent op een halve hebben gebragt.

De Heer Costerus spreekt over 't zoogenaamde droit de boite, of het vooruit afhalen zijner brieven; dat dit geen voordeel voor de directeuren maar voor de staat moest zijn. — De beraadslagingen duren nog voort.

BRIELLE, 8 Maart.

Men verneemt, dat in het naburig visschersdorp Zwartewaal de treurige tijding is ontvangen, dat de vischsloep Land- en Zeevrucht, Kapt. A. Meuldijk, toebehoorende aan den Heer A. Kwak van Zwartewaal, met man en muis is vergaan, en het vaartuig in zee het onderst boven drijvende is gevonden. De bemanning bestond uit 12 koppen, waarvan er 4 gehuwd waren, die dus hunne vrouwen met een elftal kinderen in de diepste armoede hebben achtergelaten. Mogt de bekende milddadigheid in dat zoo zeer verarmde dorp in eene zoo ruime mate worden ondervonden als dezer dagen te Hellevoetsluis, dat nog altijd eene welvarende plaats is te noemen.

UTRECHT, 10 Maart.

Het berigt in ons N°. van den 6den dezer, betrekkelijk Oudewater, in de *N. Rott. Cour.* van den 7den tegengesproken zijnde, hebben wij vermeend, onverwijld nadere berigten deswege te moeten inwinnen. Daardoor blijkt ons thans, dat het door ons medegedeelde *geheel op waarheid gegrond is*, slechts eene bijzonderheid van onzen correspondent was onjuist, welke wij ons haasten te herstellen. Den 2den dezer is er aan geene hulpmaréchaussées de poort geweigerd; maar toen er, ten gevolge der wanordelijkheden, op den 5den en 6den der vorige maand, maréchaussées waren aangevraagd, schijnt men, ter vermijding van dadelijkheden, het wijzer te hebben geoordeeld, de aangevraagde hulp terug te wijzen.

Maar duidelijk is ons thans gebleken, dat er op dit oogenblik te Oudewater niet meer die onderlinge zucht tot vrede en eensgezindheid heerscht, waarop het vroeger roem dragen mogt. Nogmaals herhalen wij, schande kome op het hoofd van hen, die, om welke redenen ook, de arbeidende klasse in beweging brengen, den rustigen en welgezinden burger het leven onaangenaam maken en het burgerlijk gezag moeijelijkheden in den weg leggen.

(*Prov. Utr. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Maart.

Donderdag ll. had onder de leiding van eenige geestelijken eene vergadering in Exeterhall plaats van ruim 2000 protestanten, om den bekenden Dr. Achilli te ontvangen. Hij zelf voerde het woord in de Italiaansche taal, hetgeen door een' der aanwezenden in de landtaal werd vertolkt.

— De Heer Peck te Liverpool heeft een brief ontvangen van zijnen zoon, geschreven den 30sten December aan boord van het voor St. Francisco liggende Engelsche schip Blakeley, inhoudende: dat den vorigen dag een persoon aan boord van dat vaartuig was geweest, die pas uit Kamschatka was gekomen met de tijding »dat Sir John Franklin en zijne togtgenooten ontdekt waren, dat zij zich allen welvarende bevonden en door de noord-westelijke passage waren gekomen." De Heer Peck heeft dien brief aan de Admiraliteit medegedeeld.

— De Admiraliteit heeft bekend gemaakt, dat 20,000 £ (ƒ 240,000) als geschenk gegeven zal worden aan hen, die de equipagiën der schepen van Sir John Franklin, zullen ontdekken en krachtdadig ondersteunen; een geschenk van 10,000 £ (ƒ 120,000) aan hen, die hulp verleenen aan eene of andere der equipagiën of zulke berigten zullen geven, welke leiden kunnen tot hare verlossing; en eene belooning van 10,000 £ (ƒ 120,000) aan diegenen, die, krachtens eigen nasporingen, het eerst berigten zullen geven over het lot der verloren reizigers.

— Een rijk koopman te New-York heeft met eenige vrienden, twee kleine, zeer doelmatige schepen uitgerust tot opsporing van Sir John Franklin.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 Maart.

In de Kamer der Afgevaardigden is het den 9den tot hevige woordewisselingen gekomen, tusschen de clericale en vrijzinnige partij, ter zake van de wet op het middelbaar onderwijs, waarover nog geen verslag is uitgebragt. Het Ministerie, dat tot de laatste partij behoort, verlangt, dat de Staat ten aanzien van het onderwijs, dat op openbaar gezag wordt gegeven, vrij zal zijn van den invloed der geestelijkheid; en deze verwijt aan de Regering, dat zij de jeugd ongodsdienstige en socialistische gevoelens wil inprenten. Men verwacht, door het geen thans reeds gebeurd is, dat de beraadslagingen over die wet zeer omstuimig zullen zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Maart.

Voor eenige dagen is uit Rijssel een zekere Makelaar Desmontiers gevlugt. Iedereen vertrouwde hem en hierdoor kwam hij in het bezit van een groot kapitaal. Hij heeft een groote hoeveelheid van valsche billetten in omloop gebragt, daar de handteekeningen van meer dan 20 Rijsselsche kooplieden door hem zijn nagemaakt. Vele handelaren hebben door dit voorval een grooten schok geleden; nopens een hunner spreekt men van 80,000 fr. schade. Nog

een ander verliest daardoor 30,000 fr. Verschillende particulieren hebben insgelijks veel geleden. Men spreekt er almede van, dat een groot etablissement in de omstreken van Rijssel bij die zaak 180,000 fr. schade heeft.

— Te Colmar woont een zekere fabriekant Hertzog, die onlangs met het kruis van het Legioen van Eer versierd werd; hij begon als gewoon werkman en bezit thans eenige millioenen, terwijl hij in zijne fabriek dagelijks aan 1200 personen werk verschaft. Bij gelegenheid dat hij gedecoreerd is, gaf hij een feest, gevolgd door een reusachtig maal, aan al de werklieden van zijne fabriek. De Colonels der beide regementen die in Colmar in garnizoen liggen, zijn er met de muziek van het regement insgelijks tegenwoordig geweest. Op dien dag deelde de Heer Hertzog aan zijne werklieden spaarbankboekjes uit van 20 tot 200 francs; laatstgenoemde waren de talrijksten en werden uitgedeeld aan al degenen, die meer dan 10 jaren in de fabriek hadden gewerkt. Men berekent dat dit feest ongeveer 30,000 à 40,000 francs heeft gekost.

BADEN.

KARLSRUHE, 6 Maart.

De Groothertog heeft heden de Standenvergadering met eene uitvoerige aanspraak geopend, die dus begon:

EDELE HEEREN EN LIEVE VRIENDEN!

»Diep bewogen heet ik u welkom in deze gewigtige ure. Moge zij de aanvang zijn van betere tijden! Treurig is de blik op het verledene. Het bevredigende tafereel, dat ik, in het besef van den gelukkigen toestand des lands, voor u ophing toen ik, twee jaren geleden, van deze plaats de vergadering der standen begroette, is verduisterd; de hoop, die ik destijds uitsprak, is verijdeld; de vruchten van jarenlange bemoeijenissen zijn voor het volk verloren gegaan; het geluk en de welvaart van talrijke huisgezinnen is vernield. Dat zijn de gevolgen van het rampzalig oproer, het welk, na lang in het duister voorbereid te zijn, plotseling uitbarstte en allerwege verwarring deed ontstaan. Met smart en mijns ondanks moet ik er van gewagen, dat mannen, eenmaal leden dezer vergadering, de hoofden waren van den opstand. Slechts de onder den Goddelijken bijstand spoedig en met groote opoffering verleende hulp van getrouwe landgenooten, jegens welke wij daarvoor tot eeuwigdurende dankbaarheid verpligt zijn, heeft het land voor de noodzakelijkheid behoed, om den beker des lijdens tot den bodem toe te ledigen. Op den troon mijner vaderen teruggekeerd, heb ik aan de wet weder eerbied verschaft en met de geredde grondwet eene banier opgerigt, rondom welke allen, die bereid zijn voor het welzijn en de eer des vaderlands mede te werken, zich moeten scharen."

Verder zegt de Groot Hertog dat de belangrijke quaestie nopens de Staatsregeling, de gemoederen der Duitschers in groote spanning houdt en somt de binnenlandsche aangelegenheden op, welke voorziening vereischen, doch slechts voorloopig geregeld kunnen worden, in afwachting der beslissing van de vraag ten aanzien der Duitsche Staatsregeling, en gaat aldus voort:

»Aan mijnen ernstigen wil, om alles te doen wat onzen toestand kan verbeteren, zult gij niet twijfelen. De oude liefde tot mijn volk is bij mij niet verminderd. Het vervult mij slechts met smart, dat een drie maal herhaalde opstand, onnoembare ellende veroorzaakt heeft, en dat de hardnekkige volharding der schuldigen het noodzakelijk heeft gemaakt, aan de gestrengheid der wetten haren loop te laten. Regtvaardigheid is de grondslag der Staten; veronachtzaming der wetten leidt tot hunnen ondergang. Dit als regent in het oog te houden, is mijn pligt; het regt, het schoonste der kroon, is genade te bewijzen. Gaarne verleen ik haar aan degenen, die ze berouwhebbend inroepen, wanneer het slechts bestaanbaar is met de eischen der regtvaardigheid en met de zorg voor de belangen van het algemeen."

De Groothertog eindigt daarna met de volgende woorden: »Nog nimmer hebben zij, die geroepen zijn om tot het openbare welzijn mede te werken, meerder behoefte gehad aan een helder inzigt in de wederkeerige werking van alle politieke en maatschappelijke inrigtingen, aan zelfverloochening en aan standvastige zamenwerking, dan in onzen tijd, nu de vijanden der orde met inspanning van alle krachten onophoudelijk een verdelgings-oorlog voeren tegen de grondslagen der maatschappij."

VEREENIGDE STATEN.

Men verwacht weldra de openbaarmaking van een belangrijk rapport over Californië door den Heer King, die verleden voorjaar op last van den President der V. Staten zich derwaarts begeven heeft. Hij begroot den uitvoer van goud voor 1850 op dertig millioen dollars, en meent, dat de nu reeds gewonnen hoeveelheid goud gering is, vergeleken met die welke zal worden verkregen als de werkzaamheden naar wetenschappelijke beginsels worden geleid.

— De Amerikaansche bladen doen de groote uitbreiding opmerken van den aanbouw van stoomschepen in de V. Staten.

Te New-York zijn in 1849 nieuw te water gelaten: 3 groote stoombooten, 11 gewone stoombooten, 17 driemastschepen, 3 barken en 10 kleinere schepen; metende te zamen 39,784 ton, terwijl op het eind des jaars nog op stapel stonden 5 groote stoombooten, 7 gewone stoombooten, 8 driemastschepen, en 3 kleinere schepen, metende te zamen 23,890 ton.

INGEZONDEN.

Waarschuwing tegen het gebruik van valsch Fijn Zout.

De Heer Dr. Boursse Wils heeft mij verzocht het fijn zout, dat hij een zijner patienten de daarmede vermengde spijs uiterlijk zoodanig veranderd had, dat men die niet durfde te gebruiken, scheikundig te onderzoeken. Door dit onderzoek is het mij gebleken, dat de voor fijn zout verkochte stof geen zout was, zoo als dit gewoonlijk in den handel voorkomt en behoort te zijn zamengesteld, maar daarentegen een mengsel was van *chlornatrium* (scheikundig, zuiver keukenzout), *zwavelzure natron*, *koolzure kalk*, *calciumoxyde-hydraat* (gebluschte kalk), *natron-hydraat* en *water*, met sporen van *aluinaarde*, *ijzeroxyde* en *kiezelzuur*. Er was naauwelijks 40% chlornatrium in aanwezig; en dit dusgenaamd fijn zout is zamengesteld als dat zoutmengsel, dat zich op den bodem en aan de wanden der vergaarbakken uit de bijtende loog in de zeepziederijen afzet.

Het is een schandelijk en in velerlei opzigten voor de Ingezetenen nadeelig bedrijf, zulk eene stof voor fijn zout te verkoopen, en om de gebluschte kalk en het natron-hydraat is het eene schadelijke vervalsching, vermits deze stoffen voor geen gebruik bij spijsbereiding kunnen of mogen dienen.

Ik acht mij alzoo verpligt het publiek tegen het gebruik van zulk zout te waarschuwen; en ten einde ieder het spoedig zou kunnen bemerken, of men hem zulk vervalscht voor echt fijn zout verkocht heeft, zal ik, met verzwijging van het wetenschappelijk onderzoek, die kenmerken opgeven, waaraan elk, ook zonder scheikundige kennis, zich gemakkelijk overtuigen kan.

1. Dit schadelijke zout is fijner van korrel, en minder kristallijn helder en doffer.

2. Het is vochtiger dan gewoon zout.

3. De reuk is eigenaardig loogachtig.

4. Met water vermengd wordt het niet geheel opgelost; het vocht is troebel, gemakkelijk schuimend, loogachtig van smaak, en er blijft een wit onopgelost poeder over, dat zich op den bodem van het glas afzet, en met azijn vermengd opbruist.

5. Het vocht, waarin van dit vervalschte zout is opgelost, kleurt violenstroop *groen*, en als men in het helder door filtreer-papier doorgezegen vocht door eene glazen buis eenige oogenblikken blaast, wordt het vocht troebel en wit melkachtig.

Door deze verschillende kenmerken is dit valsche zout met voldoende zekerheid van echt fijn zout te onderkennen.

Het is een betreurenswaardig verschijnsel, dat men zelfs stoffen, die door alle standen in de maatschappij dagelijks worden gebruikt, vervalscht.

Leyden, 11 *Maart* 1850. A. H. VAN DER BOON MESCH.

STADS BERIGT.

PUBLICATIE.

Viering van den Zondag.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, — gelet hebbende op den inhoud eener dispositie van de Ed. Gr. Achtb. H. H. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van den 9den Julij 1844.

Herinneren bij deze aan allen en een iegelijk, wien zulks zoude mogen aangaan, de Wet van 1 Maart 1815, betrekkelijk de viering der dagen, aan de Openbare Christelijke Godsdienst toegewijd, zijnde van den volgende inhoud:

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, PRINS VAN ORANJE NASSAU, SOUVEREIN VORST DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, ENZ. ENZ.

Aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid om, op het voetspoor onzer godsdienstige voorvaderen, die daarop steeds den hoogsten prijs stelden, de plitgmatige viering van den dag des Heeren en anderen dagen den openbare christelijken godsdienst toegewijd, door eenparige en voor de geheele uitgestrektheid der Vereenigde Nederlanden algemeen werkende maatregelen te verzekeren;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten Generaal dezer Landen, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

1°. Dat, op Zondagen en op zoodanige Godsdienstige Feestdagen, als door de Kerkgenootschappen van den Christelijken Godsdienst dezer Landen algemeen erkend en gevierd worden, niet alleen geene beroepsbezigheden zullen mogen verrigt worden, welke den Godsdienst zouden kunnen storen, maar dat in het algemeen geen openbare arbeid zal mogen plaats hebben, dan in geval van noodzakelijkheid, als wanneer de plaatselijke regering daartoe schriftelijke toestemming zal geven.

2°. Dat op deze dagen, met uitzondering van geringe eetwaren, geene koopwaren hoegenaamd op markten, straten of openbare plaatsen, zullen mogen worden uitgestald of verkocht, en dat kooplieden en winkeliers hunne waren niet zullen mogen uitstallen, noch met opene deuren verkoopen.

3°. Dat gedurende den tijd voor de openbare godsdienstoefening bestemd, de deuren der herbergen en andere plaatsen alwaar drank verkocht wordt, voor zoo verre dezelve binnen den besloten kring der gebouwen liggende zijn, zullen gesloten zijn, en dat ook, gedurende dienzelfden tijd, geenerhande spelen, hetzij kolven, balslaan, of dergelijke, mogen plaats hebben.

4°. Dat geene openbare vermakelijkheden, zoo als schouwburgen, publieke danspartijen, concerten en harddraverijen, op de Zondagen en algemeene Feestdagen zullen gedoogd worden; zullende het aan de plaatselijke besturen worden vrijgelaten, hieromtrent eene uitzondering toe te staan, mits niet dan na het volkomen eindigen van alle Godsdienstoefeningen.

5°. Dat de plaatselijke politie zorg zal dragen, ten einde alle hinderlijke bewegingen en geruchť in de nabijheid der gebouwen tot den openbaren eeredienst bestemd, en in het algemeen alles wat denzelven zou kunnen hinderlijk zijn, voor te komen of te doen ophouden.

6°. Dat de overtredingen tegen de bepalingen van dit besluit, naar gelang van personen en omstandigheden, zullen gestraft worden met eene boete van niet hooger dan *vijf en twintig gulden*, of met eene gevangenis van niet langer dan *drie dagen* voor de overtreders, die buiten staat mogten zijn deze boete te betalen.

7°. Dat bij eene tweede overtreding de boete of straf zal verdubbeld worden wijders al de te koop geleggde of uitgestalde goederen verbeurd verklaard en de herbergen of andere publieke plaatsen voor ééne maand gesloten.

En dat, door deze algemeene verordeningen, alle daarmede niet overeenkomstige provinciale of plaatselijke reglementen en inrigtingen zullen worden gehouden voor vervallen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geïnsereerd, en dat een genoegzaam getal exemplaren gedrukt en aan de Staten in de onderscheidene provinciën of landschappen, ingevolge art. 86 der Grondwet, ter uitvoering zal worden gezonden, met last, om dezelve alom te doen publiceren en affigeren, en van de predikstoelen der onderscheidene Christelijke Kerkgenootschappen te doen afkezen.

Lasten en bevelen voorts, dat Onze ministeriële departementen en andere autoriteiten, justicieren en officieren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige conniventie of dissimulatie.

Gegeven in 's Gravenhage, den 1sten Maart des jaars **1815**, het tweede van Onze Regering.

(Get.) WILLEM.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,

(Get.) A. R. FALCK.

Burgemeester en Wethouders wenschen, dat deze herinnering niet vruchteloos zal mogen wezen, maar dat eerbied voor de Wet en gehoorzaamheid aan derzelver bepalingen, het handhaven dezer verordening gemakkelijk maken zal; — wordende den Ambtenaren van Policie gelast daarop een naauwkeurig toezigt te houden.

En zal deze worden gedrukt en overal aangeplakt, waar zulks gebruikelijk is.

Aldus gearresteerd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 7den Maart 1850.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIEN.

Heden ontsliep, na eene langdurige ongesteldheid, Mejufvrouw JANNETJE RUBB, op den ouderdom van 72 jaren.

LEYDEN, 6 Maart 1850.

D. C. MOLENAAR,
A. POTUIT,
Executeuren-Testamentair.

Heden overleed te 's GRAVENHAGE, tot onze innige droefheid, na een smartelijk en langdurig lijden, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder Mejufvrouw MARIA MERZ, Geb. SMITS, in den ouderdom van ruim 58 jaren. Allen die de Overledene van nabij gekend hebben, zullen beseffen wat wij en onze Kinderen in haar afsterven verliezen.

LEYDEN, 12 Maart 1850.

W. HOOGENSTRAATEN,
M. HOOGENSTRAATEN,
Geb. MERZ.

Bij Acte, door mij Ondergeteekende CORNELIS KAREL BIEGMAN, *Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te Leyden*, ten verzoeke van de Firma VAN RANZOW & COMPAGNIE, *Kassiers en Commissionairs in Effecten te Arnhem*, Domicilium hebbende te *Leyden*, ten Kantore van hunnen *Procureur*, den Heer PIETER KAREL BOEFF, den elfden Maart **1850** geëxploiteerd conform art. 4, N°. 7, van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, aan den Heer FREDERIK GODARD BARON VAN REEDE VAN DEN PARKELER, vroeger gewoond hebbende te *Amsterdam*, daarna verblijf gehouden hebbende te *Leyderdorp* en te *Leyden*, thans geene bekende woonplaats hebbende in het Koningrijk, en zijnde de plaats van zijn werkelijk verblijf almede onbekend, blijkt, dat vermits de geïnsinueerde heeft laten voorbijgaan de termijn van acht dagen, na de beteekening van het in hooger beroep bevestigd Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, in dato den zesden Maart 1849, de Requirant de bij gemelde beteekening gedane Sommatie, voor zoo veel des noods herhalende, **protesteert** van kosten, schade en intressen ter zake der wanpraestatie van hem geïnsinueerde en hem deswegens in mora stelt volgens de wet; zijnde afschrift van het exploit aangeplakt aan de Hoofddeur van de Gehoorzaal van voorschreven Regtbank, en het oorspronkelijke voor „*gezien*" geteekend door den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij dat Regterlijk Collegie.

C. K. BIEGMAN,
Deurwaarder.

J. HEYNEN,

GEZIGTKUNDIGE EN HOFLEVERANCIER,

te 's Gravenhage.

verwittigt het geëerde Publiek binnen de Stad *Leyden*, dat hij niet langer dan tot Vrijdag morgen den 15den dezer te spreken zal zijn, in het Hôtel *le Lion d'Or*, op de Breedestraat; daar zijn vertrek bepaald is naar *Haarlem*, alwaar hij voor eenige dagen te spreken zal zijn, in het Logement *de Leeuwerik*, in de Kruisstraat.

De COMMISSIE tot Regeling en Toezigt der **TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN**, enz., ten voordeele van de *Algemeene Armen dezer Stad*, geeft kennis, dat de Tentoonstelling, welke uiterlijk tot en met Woensdag den 3den April is verlengd, gedurende de vier laatste dagen der maand Maart voor het Publiek zal gesloten zijn.

TE HUUR:

Een ruim PAKHUIS in de Vrouwenkamp, in de nabijheid van de Mare en Haarlemmerstraat.

Adres onder Letter B, aan het Bureau dezer Courant.

Bij J. H. REMMERS, *in Galanterien*, op de Botermarkt te *Leyden*, is thans gevestigd het **DEPOT der TANDMIDDELEN**, bereid door de GEBROEDERS DENTZ, *Tandmeesters van Z. M. den Koning, H. M. de Koningin-Weduwe en Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, enz., enz., enz.*, als:

Liqueur Philodentique, tot het conserveren en onderhouden der Tanden, alsook het tegengaan der Carie, à . . . . ƒ 3.50.
Mondspoeling, tegen Scorbut en Rhumatieke pijnen in den Mond, en bijzonder voor het aangroeijen en versterken van het Tandvleesch, à . . . . » 3.00.
Opiat en Paarlwassching, tot het wit en zuiver houden der Tanden, à . . . . » 2.50.
Poudre Dentifrice et Antiscorbutique, à . . . . » 2.00.
Poudre à la Rose, à . . . . » 1.00.
Tandpoeder, à . . . . » 0.50.
Eau d'Orange, tot het schoonhouden en onderhouden der Kindertanden, à . . . . » 1.60.

Eene oude verzwering aan een been genezen door de Zalf en Pillen van Holloway.

Uittreksel uit eenen brief van den Heer EDUARD NICHOLLS, Rose-street, N°. 34, Convent-garden, gedagteekend 10 Junij 1849, aan Professor HOLLOWAY. Mijnheer! sedert jaren leed ik aan een ziek been, en omtrent 4 jaren geleden had zich een ettergezwel daaraan gevormd hetwelk de behandeling der beste Heelen Geneeskundigen verijdelde, zoodat ik aan herstel begon te wanhopen. Ondlangs raadden mijne vrienden mij aan, van uwe *Zalf en Pillen* gebruik te maken; dadelijk ondervond ik eene aanmerkelijke verandering in mijnen toestand, en na eenige weken was mijn been volmaakt genezen. Thans kan ik, een man van vijftig jaren oud, daags tien mijlen ver gaan, als toen ik een jongeling van twintig was.

(Was get.) E. NICHOLLS.

Door het vermeerderd debiet, zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 7.75, ƒ 15.50, ƒ 23.50.
Potjes Zalf à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 8.15, ƒ 15.90, ƒ 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 11 MAART.

		Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	55½	56	55⅝
Dito Certificaten	» 3 »	65	65¾	65¼
Dito dito	» 4 »	85¼	86	85⅝
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	86	86½	86½
Handelmaatschappij	» 4½ »	168½	168¾	168½
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	89¾	90½	90¼
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	104¼	105	104⅝
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	104¼	104¾	104½
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	94½	95	
Dito 1840	» 4 »	85¾	86¼	86
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	85	85¾	85½
Dito dito Nieuwe	» 4 »	84½	85	85⅝
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	64¾	65¼	65
POLEN, Obligatiën	» 4 »	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250 ƒ	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOINS	» 5 pCt.	[illegible]	11¼	11⅛
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	—	—	—
Dito Obligatiën	» 3 »	36½	37	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	28¾	29	28⅞
Coupons Ardoins		7¾	8¼	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	76	77¼	
Dito Nieuwe	» 5 »	82¾	83¼	83⅛
Dito 1847	» 2½ »	40¾	41¾	41½
BELGIE, Bank	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	47	47½	47⅛
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5 »	89½	90	89¾
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	36	36¾	36¼
Dito dito	» 4 »	37½	38½	37½
VENEZUELA,	» 2¼ »	33¼	34¼	33½
MEXICO,	» 5 »	28¾	29¼	28⅞
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Braz. 1839 100 £ 86¾, 87¼, 87.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 2½ pCt.

Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.